

Rigsdagstidende.

1854.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 276.

Femte Session.

86de Møde.

Løvedagen den 11te Februar.

(Forts.)

B. Scholer: Det er rigtignok en egen Sag at skulle udtale sig mod de Bemærkninger, ved hvilke den ærede sidste Taler med sit Kundskab og sit Vid har gjort opmærksom paa alle Ufuldkomnhederne ved dette Lovforslag. Jeg skal dog tillade mig at gjennemgaae nogle af de væsentligste Anker, som han har anført derimod. Jeg kan ikke forlange, at de ærede Medlemmer i dette Døielik skulle høre mig, som de have hørt ham; jeg kan ikke engang forlange, at han selv skal høre mig; thi saa vilde han allerede selv have hørt adskillige Modbemærkninger mod det, som han nu har anket over. Jeg skal tillade mig at begynde med det, hvormed han sluttede, idet han ironisk udtalte sig om de saakaldte Extra-Kundskaber og Værdigheder. Jeg skal bemærke, at disse Udtryk ere tagne af Forordningen af 1814. Vi have sluttet os til de Udtryk, som ere brugte der. At give extraordinære Belønninger er ogsaa Noget, som er hentet fra Forordningen af 1814; der er der nævnt et enkelt Fag, for hvilket Skoledirectionen bemyndiges til at give Skolelæreren en extraordinær Belønning, nemlig for Undervisning i Gymnastik. Vi have nu ikke troet at burde fremhæve enkelte Undervisningsfag, men vi have aldeles holdt os til Anordningen af 1814; Udtrykkene ere ganske hentede derfra. Efter vor Mening er det overladt til de enkelte Communer selv at afgjøre, hvilke Kundskaber de sætte Priis paa; men det er ikke overladt til den mindre Commune selv at afgjøre, om Undervisningen deri skal belønnes. Sagen skal gaae igjennem Statens Tilsynsmand, igjennem Provsten; hans

Erklæring skal indhentes, og saa skal Amtskommunen afgjøre, om Undervisningen i de Kundskaber, et enkelt Skoledistrict sætter Priis paa, skal belønnes. Naar Skoleinspektionen og Amtsrådet anerkjende Vigtigheden deraf, ville saadanne extraordinære Belønninger kunne gives, og vi have troet paa den Maade bedst at kunne faae en folkelig Skoleundervisning, og at Forholdene vilde gestalte sig forskjelligt paa de forskjellige Steder. Naar, som den ærede Taler fremhævede, man paa enkelte Steder skulde finde, at „Bodning“ var en nyttig Kundskab, Provsten indstillede det, og Amtsrådet var af samme Mening, naa, ja saa fik Skolelæreren en extraordinær Belønning derfor.

Den ærede Rigsdagsmand anbede fremdeles over, at vi gif Skolelærerskolekasserne for nær. Mine Ansøelser om de nuværende Skolelærerskolekasser udtalte jeg iafes, at vi nemlig afsluttede dem, lode deres Bestemmelse være at komme den nærværende Skolelærerskole til Hjælp, selv om de derved skulde blive en synkende Fond, paa samme Maade, som det forholdt sig med den forhenværende geistlige og verdslige Enkelskole for Jylland. Istedetfor Afgift til Hjælpeskassen have vi meent, at de herefter tiltrædende Skolelærere skulle være forpligtede til at sikkre deres Enker ved Indskud i den almindelige Forsørgelsesanstalt. Jeg mener, at man ikke kan sige Andet, end at heri ligger en vel gjenomtænkt Plan. Om man vil gaae ind derpaa, er noget Andet. Den ærede Rigsdagsmand gjorde sig ret munter over Bestemmelsen om Refusionen, at den var regnet med blandt de gamle Degueindtægter; men det vil dog vistnok ikke være den ærede Rigsdagsmand ubekjendt, at Refusionen næsten overalt er en Erstatning for Tiende — og Degueindtægterne have i forrige Tider været